

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

Онищак А. Д.,

здобувач вищої освіти академічної групи Б 4/1

Миколаївського національного аграрного університету

За своєю економічною сутністю фінансування малого бізнесу - це форми і способи створення і використання фондів фінансових ресурсів для забезпечення господарської діяльності підприємства. Весь процес фінансового посередництва в економічному циклі – є не що інше, як фінансова діяльність.

У ринковій економіці вільний вибір діяльності істотно впливає на фінансову підтримку підприємства, а саме: використання матеріальних, технічних, фінансових, трудових, природних та інших видів ресурсів, використання яких не заборонено і не обмежується законом; самостійне здійснення зовнішньоекономічної діяльності, використання відповідної частини валютної виручки (при здійсненні зовнішньоторговельних операцій або операцій з іноземною валютою); добровільне залучення майна і грошових коштів юридичних осіб і громадян для здійснення підприємницької діяльності; вільний найм працівників. І отже, підприємство має організувати фінансову підтримку таким чином, щоб вона сприяла підвищенню ефективності виробництва і, як наслідок, забезпечувала позитивний фінансовий результат.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» визначає фінансову діяльність як таку, яка призводить до зміни розміру і складу власного і позикового капіталу підприємства [1].

Зміст фінансової діяльності підприємства - грошові відносини, які супроводжуються безперервним оборотом грошових коштів і полягають у формуванні системи фінансового забезпечення підприємницької діяльності, що забезпечує реалізацію її цілей. Під поняттям фінансової безпеки розуміються заходи, спрямовані на покриття потреби підприємства в капіталі з усіх можливих джерел, їх мобілізацію і використання.

Фінансова підтримка малого бізнесу також досягається за рахунок мобілізації фінансових ресурсів. Сам процес створення фінансових ресурсів має відмінні риси в зв'язку з тим, що фізичні особи -підприємці та малі підприємства які виступають в якості малих підприємств. Масштаби, цілі, форми та види виробничо-фінансової діяльності підприємства істотно впливають на вибір джерел фінансування і їх структуру.

Залучення фінансових ресурсів і фінансова робота в малому бізнесі має свою специфіку стосовно великого бізнесу. Малі підприємства мають обмежений доступ до фінансових і фінансових ринків. Випуск акцій є скоріше винятком і має відносно низький рівень попиту. Отримати кредит неможливо не тільки через дорожнечу, а й із-за ризикованого фінансового стану підприємства та відсутність кредитної політики. В таких умовах все залежить від підприємницької винахідливості фірми [2].

Малий бізнес несе в собі інший склад, рівень і ієрархію ризиків. Благополуччя і доля власника малого бізнесу безпосередньо залежить від його успіху або невдач на ринку. Можливості диверсифікації портфеля власних

інвестицій обмежені межами власного підприємства. Всі вільні кошти вкладаються в кейс. Таким чином, власник малого бізнесу піддається більшому ризику, ніж, наприклад, контролюючий акціонер, який завжди маючи можливість продати свої акції або диверсифікувати свій портфель.

Малий бізнес має низький рівень ліквідності. Середній коефіцієнт поточної ліквідності малих підприємств становить 2, тобто дворазове перевищення поточних зобов'язань над оборотними активами (для великих підприємств - триразове перевищення). Це означає, що у малого бізнесу великі проблеми з мобілізацією «твердих» грошей для виконання своїх поточних зобов'язань, тобто є менш платоспроможною, ніж у великому підприємстві. Низька ліквідність виникає через те, що компанія має більш високу оборотність запасів і дебіторської заборгованості, що не покривають поточні зобов'язання. Отже, в таких умовах роль фінансового управління в ефективності залучення фінансових ресурсів очевидна [3].

Управління структурою капіталу – є одним з ключових питань стабільної роботи і розвитку бізнесу. Фінансова стійкість бізнесу визначає рівень його залежності від зовнішніх джерел фінансування, тобто від засобів інвесторів, кредиторів і так далі, а також визначає реальне і майбутнє фінансового стану.

Аналіз структури капіталу є одним з найважливіших і складних завдань, які вирішуються в процесі фінансового управління. Вважається, що оптимальною структурою капіталу є таке співвідношення використання власних і позикових коштів, яке забезпечує ефективну пропорційність між коефіцієнтом фінансової прибутковості і коефіцієнтом фінансової стійкості бізнесу, тобто його ринкова вартість максимальна.

Капітал бізнесу є основним джерелом його діяльності, так як створюється власниками за свій рахунок і призначений для виконання завдань, делегованих управління, за рахунок фінансових ресурсів. Власний капітал є сполучною ланкою між бізнесом та засновниками та головним важелем регулювання співпраці між ними для досягнення консенсусу між особистими та корпоративними інтересами. Функціонування підприємства, з точки зору практики, неможливо без додаткового залучення необхідних ресурсів, що призводить до появи в структурі балансу пасивів довгострокового і короткострокового характеру, що загалом репрезентують позиковий капітал. Вибір співвідношення між ними визначає рівень ефективної діяльності підприємства [4].

Отже, кредитори та інвестори завжди приділяють більше уваги тим особам, у яких є можливість самостійно фінансувати свою діяльність за рахунок коштів, підвищити надійність і знизити ризик неповернення боргів. На практиці, ефективність використання позикових коштів вище, ніж у власних коштів, оскільки власні кошти мають набагато меншу стимулюючу властивість і захищають підприємство від зовнішнього нестабільного середовища. У той же час, нерегульовані позикові кошти можуть істотно ускладнити діяльність і вимагати додаткових витрат на управління і обслуговування боргу, знизити ліквідність бізнесу і його привабливість.

Література:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 р №996-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
2. Глущенко В. В., Кравець А. В. Оптимізація структури капіталу акціонерних товариств на основі багатокритеріального підходу як напрям удосконалення фінансово-кредитного механізму їх розвитку / Проблеми економіки та управління : [збірник наукових праць]. Львів : Видавництво Львівської політехніки. 2012. С. 49-56.
3. Бланк И.А. Управление формированием капитала: навчальний посібник / Мін-во освіти і науки України, К.: Ника-Центр, Эльга, 2002. 512 с.
4. Виговська В.В. Малий бізнес України: сучасний стан і тенденції розвитку. Актуальні проблеми економіки. - 2009. - №1. - С. 59 - 63.
5. Сіренко Н. М., Лункіна Т. І., Бурковська А. В., Мікуляк К. А. Оптимізація фінансування розвитку аграрного сектора у ринковому середовищі. Сучасні тенденції розвитку фінансово-кредитної системи: теорія та практика: колективна монографія. Кол. авторів. Полтава: ПП «Астроя», С. 19-24.

*Науковий керівник –Сіренко Н.М.,
д-р екон. наук, професор,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*